

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 30

29.5.2014.godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 29. sednice Komisije za žalbe održane 29. 5. 2014. sa početkom u 18 sati u slušaonici 1 Fakulteta političkih nauka u Beogradu.

Prisutni članovi Komisije: Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Predrag Azdejković, Tihomir Trišić, Božo Prelević i Zlatko Čobović

Odsutni članovi Komisije: Ljiljana Smajlović i Igor Ćuzović

Ostali prisutni: studenti završne godine novinarstva na FPN, predstavnici Misije OEBS-a u Srbiji. Sednica je održana u okviru predavanja iz predmeta Medijsko pravo i politike dr Dejana Milenkovića

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Radenka Maletina na tekst objavljen u „Blicu“
2. Razmatranje žalbe Aleksandra Vukadinovića na tekst objavljen u „Tabloidu“
3. Razmatranje žalbe Željka Matorčevića na tekst objavljen na portalu „Grocka Info“
4. Razmatranje dopisa Radoslava Erića u vezi sa tekstom objavljenim u više medija

1. Žalbu Savetu za štampu podneo je Radenko Maletin, sudija osnovnog suda u Novom Sadu, smatrajući da tekst krši elementarne principe profesionalnog novinarstva i da je tendenciozno usmeren na diskreditaciju njegove ličnosti, ugled cele porodice, kao i na njegovu profesionalnu degradaciju. U toku rasprave, u kojoj su učestvovali svi prisutni članovi Komisije, Zoran Ivošević je istakao da treba odbaciti deo žalbe koji se odnosi na sina sudija Maletina, jer, po Poslovniku o radu Komisije za žalbe, ukoliko je reč o punoletnom licu, žalbu treba da podnese onaj na koga se informacija odnosi. Deo žalbe koji se odnosi na Radenka Maletina treba odbiti jer je sve što je o njemu napisano potpuno tačno, što je i sam priznao u žalbi. Novinar u tekstu ukazuje na to da je sudija obećao da će nadoknatiti štetu, a da to nije uradio ni posle 20 dana, što ni sam sudija ne spori, već objašnjava da je zahtev oštećenog nerealan. Po njemu, tekst ipak ima tu manu da mladić kome je slupan automobil u tekstu kaže da ne zna zbog čega se to dogodilo, možda zbog hrvatskih tablica, dok se u naslovu izričito tvrdi da je to razlog. „Zbog toga bi trebalo da im uputimo neki prekor, jer to ipak ne može da se radi, naslov mora da odgovara tekstu“, ocenio je Ivošević. Petar Jeremić se saglasio sa ocenom da naslov nije dobar, ali je rekao da ne smatra da je tekstom prekršen Kodeks, jer je novinar imao izvor u policiji, preneo izjavu svedoka o samom događaju, kao i izjavu sudije Maletina o naknadi štete. Božo Prelević je ocenio da Kodeks nije prekršen kad je reč o istinitosti izveštavanja i odgovornosti novinara, ali da bi se moglo razgovarati o kršenju pretpostavke nevinosti: „Nikad mi se nisu sviđali naslovi „ubio“, „ukrao“, pa ni „demolirao“ jer novinar treba da ukazuje, a ne da sudi i da presuđuje i to bi trebalo navesti u obrazloženju odluke. Ipak, ovo nije maligno, jer postoji slika kola, izjava oštećenog i oca, tako da, po svemu sudeći, nije sporno da je to uradio“. Tamara Skrozza je rekla da je sin imao mnogo više osnova da se žali, nego otac, ali taj deo žalbe ne može da se prihvati iz formalnih razloga. I sudija jeste imao osnova da se žali da diskreditaciju ugleda, ali Kodeks, kako je istakla, nije povređen u odredbama na koje se žalio. Po njenom mišljenju, ipak nije korektno da se tekst bazira na tome što je reč o sudijinom sinu i da novinari presuđuju zbog čega je neko nešto počinio. Predrag Azdejković i Zlatko Čobović su takođe smatrali da žalbu treba odbaciti u delu koji se odnosi na sina, a da u delu teksta koji se odnosi na oca Kodeks nije prekršen. Čobović je ukazao i da je novinar, bez potrebe, naveo funkciju oca počinio da bi se tekstu dodala nota senzacionalizma, ali da se to ne može smatrati kršenjem Kodeksa. Vlado Mareš je naglasio i da je Maletin pokazao aroganciju koja nije primerena sudiji, a da mu je sina žao, jer je njegov „greh“ veći nego što jeste time što je sudijin sin. „Za osudu je i zloba sa kojom se ističe da je reč o Srbinu kome je automobil razlupan zbog hrvatskih tablica“. Tihomir Trišić

je ocenio da nije prekršena nijedna tačka Kodeksa i da je tekst napisan potpuno u skladu sa pravilima profesije. Po njemu, ni naslov teksta nije sporan, a slučaj iz teksta je tipičan primer šta se dešava sa decom koja zbog roditelja imaju smanjenu odgovornost i zbog toga je trebalo ukazati na to da je reč o sudijinom sinu. Posle rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da odbaci žalbu u delu koji se odnosi na sina sudije Radenka Maletina, odnosno da Kodeks nije prekršen u odnosu na podnosioca žalbe.

2. Žalbu na magazin "Tabloid" podneo je u svoje i u ime udruženja "Arheo-amateri Srbije", čiji je predsednik, Aleksandar Vukadinović, verujući da ceo tekst obiluje izmišljenim tvrdnjama, kvalifikacijama i ocenama autora koji se nijednog trenutka nije potrudio da za bilo koju činjenicu iznese dokaz. U toku debate, članovi Komisije istakli su da je Kodeks drastično prekršen tekstom u kojem se ne nudi nikakav dokaz za ozbiljne optužbe iznete na račun udružanja arheologa amatera. Zoran Ivošević je rekao da je "Tabloid" poznat po ovakvoj vrsti tekstova u kojima se ne nude nikakvi dokazi za tvrdnje da se određeni ljudi bave kriminalom. On je istakao da to što nisu iskoristili pravo na odgovor ne znači da ne mogu da se obrate Savetu za štampu, koji se bavi etikom, a ne pravnom zaštitom. Petar Jeremić je rekao da je, prema informacijama UNS-a, protiv "Tabloida" do sada podneto 1500 tužbi, a nije poznato da je iko uspeo da naplati štetu. Ljudi se uglavnom više ni ne obaziru na to šta tamo piše, ali je dobro da imamo priliku da kažemo šta mislimo o ovakvom "novinarstvu", rekao je Jeremić, citirajući brojne uvredjive kvalifikacije iz teksta. Po mišljenju Boža Prelevića, ne postoji nijedna odredba, niti i jedna smernica Kodeksa koju "Tabloid" nije prekršio ovim tekstom. On je naglasio da urednik tog glasila redovno, kad se "nakupi" određen broj tužbi protiv njega, zatvori firmu, otvori novu (zato i ovaj "Tabloid" sa spornim tekstom ima broj 2, a izlazi već godinama) i niko mu ništa ne može. "On izdaje novine koje su jeftinije od teorijske mogućnosti koštanja i zarađuje pare na tome. Ali, po našem Ustavu svako može da bude osnivač medija, pa i on", rekao je Prelević. Ostali članovi Komisije ukazali su budućim novinarima da bi za njih moglo biti zanimljivo da malo istraže biografiju i način rada urednika "Tabloida", kako bi shvatili da je u Srbiji moguće i to da neko godinama krši sve moguće zakone i da prolazi nekažnjeno. Nakon rasprave, članovi Komisije su jednoglasno odlučili da je "Tabloid" prekršio Kodeks i da mu zbog toga treba izreći javnu opomenu.

3. Željko Matorčević, odgovorni urednik portala "Naša Grocka" podneo je žalbu jer je portal "Grocka Info" objavio izjavu predsednika Opštinskog odbora SPS Milana Janković da SPS plaća Matorčevića. Matorčević navodi da ga je Janković kasnije obavestio da nikada tako nešto nije rekao, a da portal "Grocka Info" nije registrovan, nema impresum, niti kontakt telefon, pa zbog toga nije uspeo da od njih zatraži objavljivanje demantija. Generalna sekretarka obavestila je članove Komisije da je takođe imala problem da stupi u kontakt sa redakcijom portala, da im je žalba poslata na jedinu mejl adresu koja je bila dostupna i da nema nikakvu povratnu informaciju o tome da li su je primili. Nakon kraćih konsultacija, članovi Komisije su zaključili da ipak jesu nadležni za sadržaje koje objavljuje "Grocka Info", bez obzira što redakcija ne postupa u skladu sa odredbama Zakona o javnom informisanju. Pošto je broj ovakvih sajtova dosta veliki, Komisija smatra da ne može da ignoriše njihov rad i da "anonimnost" ne treba da ih zaštiti od obaveze koju svi mediji imaju - da poštuju etičke standarde profesije. Većina članova Komisije ocenila je, u toku kraće diskusije, da mora da veruje "jednoj strani", odnosno podnosiocu žalbe, s obzirom na to da nema odgovora redakcije koja je tekst objavila. Na osnovu toga, članovi Komisije su jednoglasno odlučili da je Kodeks prekršen. Kako je reč o mediju koji nije prihvatio punu nadležnost Saveta za štampu, izrečena mu je javna opomena.

4. Žalbu Savetu podneo je Radislav Erić zbog toga što je više medija u junu 2013. godine prenelo Tanjugovu informaciju da je pretučen zbog slanja SSM poruka i objavljeno je njegovo puno ime, godine i mesto u kojem živi. "Ukoliko i sada ukucate moje ime u bilo koji pretraživač moći ćete da pročitate priču koja ima za cilj da me kao žrtvu diskredituje, što smatram da je namerno učinjeno, a objavljivanje potpunog identiteta smatram ugrožavajućim", navedeno je, između ostalog, u dopisu. Predsedavajući Stojan Marković rekao da je i medij čiji je on vlasnik svojevremeno objavio tu

informaciju i da su je, na Erićev zahtev, nedavno "skinuli" sa sajta i predložio da se slična molba uputi i drugim medijima. Sa ovim su se saglasili Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Božo Prelević, Zlatko Čobović i Vlado Mareš, s tim da se jasno naznači da je reč o molbi, odnosno preporuci, a ne nikako nekom zahtevu medijima, jer bi to izašlo iz okvira nadležnosti Komisije za žalbe i Saveza za štampu uopšte. Božo Prelević je takođe sugerisao da bi Erića trebalo obavestiti o ovome i uputiti da može i da podnese žalbu protiv medija u čijim onlajn izdanjima još postoji ta informacija. Predrag Azdejković i Tamara Skrozza smatrali su, međutim, da Komisija ne sme da bude cenzor i da se medijima može uputiti molba da, recimo, ime žrtve zamene inicijalima, ali ne i da "uklone" tekstove, dok je Tihomir Trišić rekao da Komisija ne treba da uputi ni jednu ni drugu preporuku, već da se podnosiocu žalbe odgovori da podnese žalbu protiv medija koji su objavili vest. Posle rasprave, Komisija je dvotrećinskom većinom (sa šest glasova "za") prihvatila predlog Stojana Markovića. Za predlog Predraga Azdejkovića glasala su dva člana Komisije, a za predlog Tihomira Trišića jedan, pa nisu prihvaćeni.

Sednica je završena u 20.20 sati.

Zapisnik vodila
Gordana Novaković

Predsedavajući
Stojan Marković